

Naturskyddsföreningen i Västerås

Västerås 2017-02-17

Mark- och miljödomstolen
Nacka tingsrätt
Box 1104
131 26 Nacka Strand
E-post: mmd.nacka.avdelning3@dom.se

Kopia: Miljöprövningsdelegationen vid Länsstyrelsen i Uppsala län, Länsstyrelsen i Västmanlands län, Västerås stad

Mål nr M 7189–15, Skanska Asfalt och Betong AB. Aktbil-50. Synpunkter från Naturskyddsföreningen

Naturskyddsföreningen i Västerås har tagit del av aktbilaga 50 där WSP bemöter synpunkter och slutsatser angående inventering av större vattensalamander och andra groddjur.

Fortsättningsvis förkortas Naturskyddsföreningen i Västerås enbart som Naturskyddsföreningen.

Naturskyddsföreningen har tidigare yttrat sig 2016-09-15 till Miljöprövningsdelegationen vid Länsstyrelsen i Uppsala län över två PM från Calluna och då också skickat kopia på yttrandet till Nacka Tingsrätt med hänvisning till ärendet rörande Skanska Asfalt och Betong AB samt till länsstyrelsen i Västmanland.

Likaså yttrade vi oss 2016-11-02 till Nacka Tingsrätt över aktbilaga 26, "Groddjursinventering och naturvärdesbedömning" från WSP.

I yttrandet över aktbilaga 26, 2016-11-02, (Skanska) uttryckte vi stor tveksamhet till att bevilja Skanska Asfalt och Betong tillstånd för bergtäkt. Detta baserade vi på jämförelse av resultaten av gjorda groddjursinventeringar men också på att när vi applicerade en skyddszon på 200 m runt Skanskas bergtäkt så föll flera leklokaler och observationer för vattensalamander och grodor i sydost och öster innanför skyddszonen (se t.ex. figur 8 sidan 23 i ovannämnda aktbilaga 26). Om man dessutom applicerar en skyddszon på 200 m öster om den tänkta Västerleden så kommer troligen ytterligare leklokaler inom denna. Hela långkärret ligger dessutom inom skyddszonen.

Naturskyddsföreningen menar att det är viktigt att använda begreppet skyddszon eftersom det är ett sätt att täcka in spridningsområden samt övervintringsområden runt leklokalerna. Att rita in skyddszoner runt tänkta verksamhetsområden ger en betydligt bättre överblick av eventuell påverkan än att enbart markera t.ex. fyndplatser och leklokaler.

Naturskyddsföreningen är beredd att ändra ståndpunkt här beträffande Skanskas ansökan under förutsättning att de av bolaget föreslagna skyddsåtgärderna genomförs och dessutom visat sig få önskad verkan innan brytning får ske inom skyddszon 200 m från dagens

lekplatser öster och sydost om föreslagen bergtäkt. Ytterligare synpunkter runt detta framgår längre fram i detta dokument.

WSP (Skanska), Aktilaga 50

S2, groddjur, avsnitt 2.

"Vattensamlingarna söder om...."

Naturskyddsföreningen konstaterar att groddjuren redan lever farligt eftersom transporter redan sker idag. Borde det kanske införas stopp för trafik under kväll och natt under groddjurens lekperioder?

S2, groddjur, avsnitt 4

"Bolagets planerade verksamhet bedöms inte påverka förutsättningarna för att bibehålla gynnsam bevarandestatus för vare sig större vattensalamander eller åkergröda."

Naturskyddsföreningen vill här kraftigt poängtera att vi endast är beredda att tro på detta under förutsättning att de utlovade skyddsåtgärderna med tillskott av nya dammar i öster genomförs.

Större Vattensalamander togs bort från rödlistan 2010 och åkergrödan betecknas som allmän. Både åkergröda och större vattensalamander är skyddade enligt artskyddsförordningen (2007:845) och Art- och habitatdirektivet. Enligt artskyddsförordningen är det förbjudet att skada eller förstöra djurens fortplantningsområden eller viloplatser. Detta menar naturskyddsföreningen ställer krav på att eventuella skyddsåtgärder skall ha hunnit få önskad verkan innan annan negativ påverkan från beviljad verksamhet får ske.

S2, groddjur avsnitt 6. *"De skyddsåtgärdert.o.m. förbättra situationen för groddjur i närområdet. Bedömningen baseras på Naturvårdsverkets Åtgärdsprogram för bevarande ... (rapport 5636, mars 2007)"*.

Naturskyddsföreningen håller med om att anläggning av dammarna och iordningställande av lämpliga övervintringslokaler bör vara positivt för groddjuren. Men det är viktigt att groddjuren hittar dammarna och hinner etablera sig, dvs att skyddsåtgärderna fått verkan i området runt dessa, innan en negativ inverkan från bergtäkten sker. Naturskyddsföreningen vill därför att brytningen i sydöstra och östra delen av bergtäkten senareläggs och brytningen först sker i ett "västerspår".

S3, Sedimentationsdammen

"Bolaget anser inte att det finns skäl att fastställa villkor för vilka värden utgående vatten ..."

Naturskyddsföreningen kan acceptera att det fastställs utsläppsvärden i kontrollprogrammet i samråd med tillsynsmyndigheten. Däremot skall det i villkoren klargöras att bolaget förbinder sig att vidta nödvändiga åtgärder för att vattenkvaliteten skall vara bra och långsiktigt gynnsam för groddjurens lek och utveckling till livskraftig population.

S3, Avslutning

"Bolaget anser att med gjorda inventeringar ochatt med planerade åtgärder kan förhållandena i området t.o.m. bli bättre för groddjur."

Naturskyddsföreningen anser att detta kan bli fallet om åtgärderna görs i rätt ordning och före att bergtäktens östra och sydöstra del tas i bruk, dvs verksamheten startas med ett "västerspår" Vidare krävs skötselplan för skyddsområdet, långsiktig planering och

ansvarstagande, även för tiden bortom 20 år. Naturskyddsföreningen menar att detta skall klargöras innan eventuellt tillstånd beviljas. Se övriga kommentarer i detta yttrande.

Naturskyddsföreningen kvarstående frågor.

Naturskyddsföreningen framförde i sitt yttrande 2016-03-23 (Skanskas ansökan om bergtäkt) att vi är positiva till ett skyddsområde med nyanläggning av dammar avsätts för vattensalamandrar och andra groddjur.

Vi önskade dock få bättre klargjort om vattengenomströmning i dammarna och se en mer detaljerad beskrivning på hur reningen av vattnet skall ske för att säkerställa att det "renade" vattnet inte får en långsiktig (20 år) negativ påverkan på skyddsområdet. Detta gäller såväl ev. kvarvarande oljerester samt övriga föroreningar från täktverksamheten. Naturskyddsföreningen menar att provtagning bör ske de planerade nya dammarna, i observationsbrunnarna och i befintliga dammar i södra delen av skyddsområdet. Naturskyddsföreningen önskar få fastlagt i villkoren att sedimenteringsdammen får nödvändig utformning (kanske seriekopplade dammar) och eventuell nödvändig utrustning för att säkerställa reningen av vattnet. Vattnets kvalitet skall vara bra och långsiktigt gynnsam för groddjurens lek och utveckling till livskraftig population.

Vi vill här klargöra att vi anser att dagvatten från t.ex. täktverksamhetens vägar, byggnaders tak, processverksamhet och liknande, inte skall ledas till täktens pumpgrop och upp till sedimentationsdammen.

Naturskyddsföreningen vill också poängtera att om Västerleden i framtiden får godkänt att byggas längs bergtäktens östra gräns så får inte dagvattnet från Västerleden och avgränsande diken blandas med vattnet till dammarna för groddjuren. Några klargöranden har vi fått via aktbilaga 50, men frågor kvarstår.

I vårt yttrande angående Swerock AB, dnr 551-5536-14 (2016-09-15) till Miljöprövningsdelegationen i Uppsala så noterade vi ett antal frågor som vi ansåg behöver klargöras innan ett eventuellt tillstånd kan beviljas. Vi skickade kopia till Länsstyrelsen i Västmanland samt Nacka tingsrätt eftersom vi ansåg att detta också och i högre grad gällde Skanska:s ansökan. Nedan tar vi upp de punkter som vi anser ännu saknar svar men där klargöranden från Skanska eller Västerås stad, alternativt länsstyrelsen, behövs innan eventuellt tillstånd beviljas.

- Flödet genom de tänkta dammarna inte blir större än att rom på tänkta lekplatser kan fästa och sitter kvar
- Behöver förbiflöden ordnas så att flödet genom dammarna ej blir för stort eller vattnet i dammarna inte kyla ned för mycket under lek och yngelperioden
- Hur får man vattentemperaturen att ligga inom lämplig/ nödvändiga gränser?
- In- och utlopp ur dammarna placeras så att strömmarna i dammarna ej påverkar lekområden och t.ex. sköljer iväg romklumparna
- Hur de tänkta skyddsområdena, inklusive dammarna, skall skötas efter den eventuella bergtäkten upphör? Underhåll av diken, underhåll av skog så att lekområden får tillräckligt med sol, underhåll av spridningskorridorer etc.?
- Hur ordnas vattenflöde genom dammarna när bergtäkten avslutas? Pumpning av vatten till dammarna eller ordnas ett utlopp från den nyskapade sjön?

- Vem som skall ha ansvar för skötseln av skyddsområdena under tiden bergtäkten är i drift? Vem tar fram en skötselplan?
- Vem har ansvar för tillsynen av skyddsområdena?
- Vem ansvarar för lämplig utveckling av spridningsvägar mellan vattensamlingarna söder om den öst-västliga transportvägen och de nya dammarna?
- När är det tänkt att starta anläggning av de nya dammarna?
- Men det är viktigt att groddjuren hittar dammarna och hinner etablera sig, dvs att skyddsåtgärderna fått verkan, innan en negativ inverkan från bergtäkten sker. Kan därför att brytningen i sydöstra och östra delen av bergtäkten senareläggas och brytningen startar i ett "västerspår".
- Kan/skall medel avsättas till en fond vars avkastning skall användas för skötsel av skyddsområdena.
- Hur påverkar den sänkta grundvattennivån omkringliggande våtmarker och diken

Naturvårdsverket redovisar på sin hemsida att av Sveriges 16 nationella miljömål (varav 15 beslutades i Riksdagen redan 1999) så kommer endast ett att uppfyllas. För övriga mål har utvecklingen försämrats eller ligger still. Detta poängteras också i "Handlingsplan för Natur- och kulturmiljön i Västerås" som var på remiss hösten 2016. För målen som rör skog och biologisk mångfald (levande skogar samt ett rikt växt-och djurliv) så är utvecklingen negativ i riket och i Västmanland. För målet "Myllrande våtmarker" så har utvecklingen stått still. I planen står det att Västerås skall ha en gynnsam utveckling av biologiska värden kopplade till våtmarker och småvatten.

De nationella miljömålen anger målsättningen för förbättringar i den svenska miljön till år 2020. Efter 16 år står utvecklingen istället stilla eller är negativ! Naturskyddsföreningen vill tro att om skyddsområdet med nya dammar införs så kan det kanske bidra positivt.

För Naturskyddsföreningen i Västerås
Med vänlig hälsning

Bengt Jönsson, (ordf.)
Tel. 070-290 40 20
Bengt.eb.jonsson@gmail.com